

**UCHWAŁA NR XXX/190 /2020
RADY MIEJSKIEJ W OŻAROWIE**

z dnia 25 listopada 2020 r.

w sprawie przyjęcia Startegii Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Ożarów na lata 2021-2027

Na podstawie art.18 ust.2 pkt.15 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020r., poz.713 z późn. zm.) oraz art.17 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j.Dz. U. z 2020r., poz.1876) - **Rada Miejska w Ożarowie uchwala, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Ożarów na lata 2021-2027 stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ożarowa.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr XXX/190/2020

Rady Miejskiej w Ożarowie

z dnia 25 listopada 2020 roku

GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE OŻARÓW NA LATA 2021-2027

Ożarów 2020

Spis treści

Wstęp	4
1. Metoda pracy nad strategią	6
1.1 Podstawa opracowania i metodyka pracy nad strategią	6
1.2 Powołanie zespołu zadaniowego	7
1.3 Zadania zespołu roboczego:	8
2. Dokumenty Strategiczne istotne dla rozwoju gminy Ożarów	8
3. Charakterystyka gminy Ożarów.....	10
3.1. Położenie geograficzne.....	10
3.2. Obszar i charakterystyka elementów dziedzictwa kulturowego.....	11
3.3. Demografia	13
4. Ochrona zdrowia	16
5. Edukacja i oświata	17
6. Infrastruktura techniczna	17
6.1 Mieszkalnictwo	17
7. Infrastruktura społeczna	18
7.1 Pomoc społeczna	18
8. Informacje o świadczeniach i świadczeniobiorcach korzystających z pomocy ośrodka pomocy społecznej w Ożarowie	21
8.1 Świadczenia pieniężne realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie.	21
8.2 Świadczenia niepieniężne realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie	28
9. Diagnoza sytuacji społecznej mieszkańców gminy Ożarów -charakterystyka występujących problemów	31
9.1. Skala i rodzaj problemów społecznych.....	31
9.1.1. Ubóstwo	32
9.1.2. Niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba	33
9.1.3. Bezrobocie.....	36
9.1.4. Bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego.....	38
9.1.5. Przemoc w rodzinie	43
9.1.6. Alkoholizm	45
10. Analiza SWOT	46
10. Misja i cele strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Ożarów	49
11.1. Misja polityki społecznej w Gminie Ożarów	49
11.2. Cele strategii polityki społecznej w Gminie Ożarów	50

11.2.1.Cel I: Wsparcie osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa oraz realizacja przedsięwzięć zmierzających do redukcji tego zjawiska.	50
11.2.2.Cel 2: Działania zmierzające do integracji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych	51
11.2.3.Cel 3: Wsparcie osób i rodzin dotkniętych problemem bezrobocia	52
11.2.4.Działania gminy zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie	53
11.2.5.Działania gminy zmierzające do rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami	54
Zakończenie	54

Wstęp

Strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi lokalny element polityki społecznej państwa. Jest dokumentem, który określa oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązywania problemów społecznych. Obowiązek tworzenia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, na mocy którego, do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Po okresie realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ożarów na lata 2014-2020, nadszedł czas na wytyczenie nowych kierunków i zadań służących niwelowaniu niepożądanych zjawisk społecznych oraz wzmacnianiu mechanizmów dokonywania pozytywnych zmian.

Pomoc społeczna działa w sytuacjach, w których zostały zagrożone podstawowe warunki egzystencji osoby lub rodziny, bądź też jakość ich życia obniżyła się poniżej społecznie akceptowanego minimum. Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin. Realizacja zadań wynikających z potrzeb ma umożliwić osobom i rodzinom bytowanie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Takie zjawiska jak: ubóstwo rodzin i osób zwłaszcza starszych, bezrobocie, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, niedostatek materialny rodzin szczególnie wielodzietnych, problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia i przemoc w rodzinie to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym. Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi gmina. Strategia pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Dokument określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia wskazuje na kluczowe trudności społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Ożarów oraz ich potrzeby. Jest

dokumentem, który wyznacza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych. Coraz częściej uznaje się rolę ekonomii społecznej jako elementu spójnej polityki pomocowej. Celem strategii są działania długofalowe polegające na inwestycji w kapitał ludzki, edukację, poprawę sytuacji materialnej rodzin, działania na rzecz poprawy rynku zatrudnienia i poprawy przedsiębiorczości. Strategia ma pobudzać do aktywności organizacje, instytucje działające w obszarze pomocy społecznej oraz rozwoju gospodarczego i społecznego gminy.

Poprzez analizę problemów społecznych, zawarte w strategii cele, kierunki działania oraz propozycje projektów zawarte w dokumencie mają dotrzeć do najbardziej potrzebujących. Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, wsparcia specjalistycznego realizowanego w formie indywidualnej jak i grupowej, rozwoju świadczeń rzeczowych oraz współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Tym samym przyjęcie Strategii, jej wdrożenie oraz monitoring i nadzór nad realizacją, a następnie ewaluacja pozwolą na rozwiązanie czy chociaż częściowe ograniczenie uciążliwości problemów społecznych, które są obecne w życiu mieszkańców Gminy Ożarów.

Opracowując lokalną strategię uwzględniono dokumenty programowe unijne, krajowe, wojewódzkie i lokalne, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz środowisk lokalnych i społeczności lokalnej.

Przyjmując Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ożarów na lata 2021-2027 władze Gminy Ożarów podejmują obietnicę aktywnej działalności sprzyjającej wspieraniu mieszkańców gminy w przezwyciężaniu problemów społecznych oraz ciągłej aktywności na rzecz uczynienia obszaru gminy

miejszem przyjaznym i atrakcyjnym dla wszystkich mieszkańców oraz osób chcących związać swoje życie osobiste i zawodowe z Gminą Ożarów. Strategia jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców gminy. Wyznacza kierunki i ramy dla planowanych zmian. W miarę zmieniającej się sytuacji społecznej strategia może być uzupełniana o nowe działania i cele. W trakcie realizacji będzie ona poddawana stałej kontroli, czy przyjęte cele i zadania są nadal aktualne oraz czy nie zmieniły swojej hierarchii.

1. Metoda pracy nad strategią

1.1 Podstawa opracowania i metodyka pracy nad strategią

Obowiązek opracowania strategii wynika wprost z ustawy z dnia 12 marca 2014r. o pomocy społecznej, z art. 17, ust. 1 pkt. 1 gdzie działanie to zostało sklasyfikowane jako zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Diagnoza problemów społecznych w Gminie Ożarów opracowana została na podstawie zgromadzonej bazy danych z ostatnich lat tj. 2017-2019. Dane zawarte w diagnozie pochodzą z następujących instytucji:

- Urzędu Miejskiego w Ożarowie,
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarowie,
- Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy im. W. Gombrowicza w Ożarowie,
- Szkoły Podstawowej w Janowicach,
- Niepublicznego Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego w Ożarowie,
- Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Ożarowie,
- Publicznego Zespołu Szkoły i Przedszkola w Lasocinie,
- Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury im. A. Patkowskiego w Ożarowie,
- Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego SP.ZO.O. w Ożarowie,
- Publicznej Szkoły Podstawowej w Pisarach,
- Krytej Pływalni „Neptun” w Ożarowie,
- Przedszkola Publicznego w Ożarowie,
- Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Zespołu Szkół w Ożarowie im. Marii Skłodowskiej – Curie w Ożarowie,
- Straży Miejskiej w Ożarowie,

- Zespołu Szkół im. Marii Skłodowskiej – Curie w Ożarowie,
- Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. E. Szyłki w Ożarowie,
- Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ożarowie,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ożarowie,
- Komisariatu Policji w Ożarowie,
- Środowiskowego Domu Samopomocy w Ożarowie,
- danych makroekonomicznych Głównego Urzędu Statystycznego,
- statystyk gminnych.

1.2 Powołanie zespołu zadaniowego

Prace nad Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Ożarów na lata 2021-2027 zostały rozpoczęte zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Ożarowa z dnia 28.08.2020r. Nr RM/54/2020r. w sprawie wskazania kandydatów do zespołu zadaniowego do opracowania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Ożarów na lata 2021-2027.

Skład zespołu:

- Dębniak Małgorzata – koordynator zespołu – Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie,
- Kinga Trela – Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie,
- Wójcik Ilona - Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie,
- Bajur Urszula - Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie,
- Kamiński Sebastian – Kryta Pływalnia Neptun w Ożarowie,
- Antoniewski Krzysztof - Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ożarowie,
- Maj Monika – Zespół Szkół Ogólnokształcących im. E. Szyłki w Ożarowie,
- Jolanta Banach - Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. W. Gombrowicza w Ożarowie,
- Pastuszka Wiesława - Zespołu Szkół im. Marii Skłodowskiej – Curie w Ożarowie,
- Gałęza Paweł - Komisariat Policji w Ożarowie,
- Kita Justyna – Szkoła Podstawowa w Janowicach,
- Górka Malwina - Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Zespołu Szkół w Ożarowie im. Marii Skłodowskiej – Curie w Ożarowie,

- Rzepka Monika – Środowiskowy Dom Samopomocy w Ożarowie,
- Łodygowska Elżbieta - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ożarowie,
- Domagała Joanna - Publiczny Zespół Szkoły i Przedszkola w Lasocinie,
- Siejka Wojciech – Straż Miejska w Ożarowie,
- Anna Karaś - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Marian Sus - Miejsko – Gminny Ośrodek Kultury im. A. Patkowskiego w Ożarowie,
- Morgaś Joanna - Publiczna Szkoła Podstawowa w Pisarach,
- Liwińska Małgorzata - Przedszkole Publiczne w Ożarowie.

1.3 Zadania zespołu roboczego:

Zadaniem zespołu jest przygotowanie projektu uchwały Rady Gminy Ożarów w sprawie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027. Do zadań zespołu roboczego należy w szczególności: przygotowanie założeń koncepcyjnych i metodologicznych do opracowania projektu GSRPS w gm. Ożarów na lata 2021-2027, opracowanie diagnozy problemów społecznych w gminie, opracowanie projektu strategii, przedłożenie projektu strategii Burmistrzowi Ożarowa. Ponadto, zespół dokonał wnikliwej analizy sytuacji gminy w obszarach: pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, ochrony zdrowia, oświaty i wychowania, a także kultury i sportu, wyłonił listę kluczowych problemów, które wymagają rozwiązania w ramach strategii. Diagnoza stanu gminy na podstawie analizy danych stanowiła punkt wyjścia do wyboru priorytetów i ustalenia celów strategii.

2. Dokumenty Strategiczne istotne dla rozwoju gminy Ożarów

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2027 jest dokumentem wieloletnim, który uwzględnia zapisy dokumentów na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim. Została opracowana w oparciu o inne dokumenty strategiczne. tj.:

- Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS),
- Strategia Rozwoju Kraju,

- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej 2020,
- Krajowy program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- Krajowy program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020

Poza wskazanym dokumentami Strategia zgodna jest z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową oraz samorządową określone obowiązki. Działania określone w strategii opierają się na postanowieniach takich krajowych aktów prawnych jak:

- 1) ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 713 z późn.zm.);
- 2) ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 111;
- 3) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm);
- 4) ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 1329);
- 5) ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. 2020 r. poz. 1297);
- 6) ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 176);
- 7) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821)
- 8) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz.685);
- 9) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U.z 2020 r. poz. 1409);
- 10) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 z późn. zm);
- 11) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.);
- 12) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- 13) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2019r. poz. 852 z późn. zm);

- 14) ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1348)
- 15) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 z późn. zm).
- 16) ustawa z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t. j.: Dz.U. z 2019r. poz. 1507z późn. zm.)
- 17) ustawa z dnia 27sierpnia1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 426 z późn. zm),
- 18) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057)
- 19) ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. –kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2019r. poz.1145 z późn. zm)
- 20) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. –kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359 z późn. zm).

3.Charakterystyka gminy Ożarów

3.1.Położenie geograficzne

Gmina Ożarów położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Ożarów uzyskał prawa miejskie z dniem 12.02.1569r. i istniał jako miasto do XIX wieku. Odzyskał prawa miejskie 18.12.1987 roku. Od 1 stycznia 1999 roku w związku z nowym podziałem administracyjnym kraju, Gmina Ożarów wchodzi w skład powiatu opatowskiego. Przez teren Gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu ogólnopolskim a mianowicie:

- odcinek drogi krajowej z zachodu na wschód nr 74 relacji Kielce Kraśnik,
 - odcinek drogi krajowej z północy na południe nr 79 relacji W-wa Tarnobrzeg
- Uzupełnieniem powiązań komunikacyjnych Gminy Ożarów i otoczeniem jest droga wojewódzka 755 relacji Ostrowiec Świętokrzyski Zawichost.

3.2. Obszar i charakterystyka elementów dziedzictwa kulturowego

W skład Gminy wchodzi 34 sołectw: Biedzychów, Binkowice, Czachów, Dębno, Gliniany, Grochocice, Jakubowice, Janików, Jankowice, Janowice, Janopol, Janów, Julianów, Karsy, Kruków, Lasocin, Maruszów, Niemcówka, Nowe, Pisary, Potok, Przybysławice, Sobótka, Sobów, Stróża, Suchodółka, Szymanówka, Śródborze, Tominy, Wlonice, Wólka Chrapanowska, Wyszmontów, Zawada oraz miasto Ożarów.

Gmina Ożarów ma charakter rolniczo-przemysłowy. Produkcja rolnicza stanowi jedną z podstawowych sfer działalności gospodarczej. Pokrywa glebowa na terenie Gminy jest mocno zróżnicowana. Wyróżnić można trzy odrębne obszary. W części Gminy leżącej na Wyżynie Sandomierskiej dominują zdecydowanie utwory lessowe z czarnoziemami i glebami brunatnymi. Występują tu gleby klas I-III. Jest to najlepszy glebowy fragment Gminy. W tym obszarze leżą miejscowości: Sobótka, Prusy, Pisary, Janowice, Jakubowice, Przybysławice, Binkowice, Jankowice, Tominy, Wólka Chrapanowska, Grochocice. Środkowa część Gminy ma bardziej zróżnicowaną pokrywę glebową. Występują gleby o klasach bonitacyjnych II-V w miejscowościach; Niemcówka, Suchodółka, Janików, Bałtówka, Sobów, Wyszmontów, Zawada. Na północ od wyżej wymienionych miejscowości następuje pogorszenie jakości pokrywy glebowej. Prawie połowa (49,38%) gruntów ornych Gminy należy do klas bonitacyjnych I-III, 27.1% należy do klasy IV, pozostałe grunty orne należą do klas bonitacyjnych V-VII 23,5%. Obszar Gminy Ożarów znajduje się w obszarze Przedgórze Iłżeckiego. Lasy zajmują 3673 ha i pokrywają 20% powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne rozciągają się w północnej części gminy. Część południowa jest praktycznie pozbawiona lasów.

Na obszarze Gminy Ożarów funkcjonuje 1518 gospodarstw indywidualnych. Dominują gospodarstwa małe od 1 do 5ha, których jest 753, zaś gospodarstw od 5ha do 10ha jest 485, 280 gospodarstw o powierzchni od 10 do 30ha oraz 23 gospodarstwa powyżej 30ha. W strukturze użytków rolnych zdecydowanie przeważają grunty orne. Niewielką część stanowią sady, łąki i pastwiska. W strukturze zasiewów dominuje produkcja zbóż, buraków cukrowych i ziemniaka. Na obszarze Gminy Ożarów występuje niska obsada zwierząt. W produkcji zwierzęcej dominuje chów bydła i trzody chlewnej.

Ożarów został założony w 1569 przez Józefa Ożarowskiego na terenach wsi Wyszmontów. Prawa miejskie zostały nadane miastu przez króla Zygmunta Augusta.

Dzięki korzystnemu położeniu na skrzyżowaniu dróg handlowych w Ożarowie rozwijały się handel i rzemiosło. W XVII i XVIII wieku miasto było ważnym ośrodkiem protestanckim. W 1628 roku w Ożarowie odbył się kalwiński synod prowincjonalny.

W roku 1628 wybuchł spór o kościół pomiędzy ożarowskimi katolikami i kalwinami. Pomimo poparcia, jakiego udzielili stronie kalwińskiej ówczesni właściciele miasta, rodzina Ożarowskich, spór zakończył się przejęciem świątyni przez katolików.

W 1767 roku wielki pożar zniszczył centrum miasta, które zostało później odbudowane w innym miejscu. Dawne śródmieście znajdowało się w okolicach obecnej ulicy Kolejowej.

W 1869 roku, podobnie jak wiele innych miast w zaborze rosyjskim, Ożarów utracił prawa miejskie.

W czasie rewolucji 1905 roku Ożarów znalazł się w granicach tzw. Republiki Ostrowieckiej. W grudniu 1907 roku w potyczce z rosyjskimi dragonami zginęło tutaj trzech bojowców PPS.

W 1915 w mieście przebywał Józef Piłsudski. 25 maja 1915 do miasta wkroczyła I Brygada Legionów Polskich. Pod Ożarowem doszło do potyczki z oddziałami rosyjskimi, które zostały zmuszone do opuszczenia miejscowości. Wycofujący się Rosjanie doszczętnie spalili Ożarów. Odbudowa trwała w latach 1916–1920.

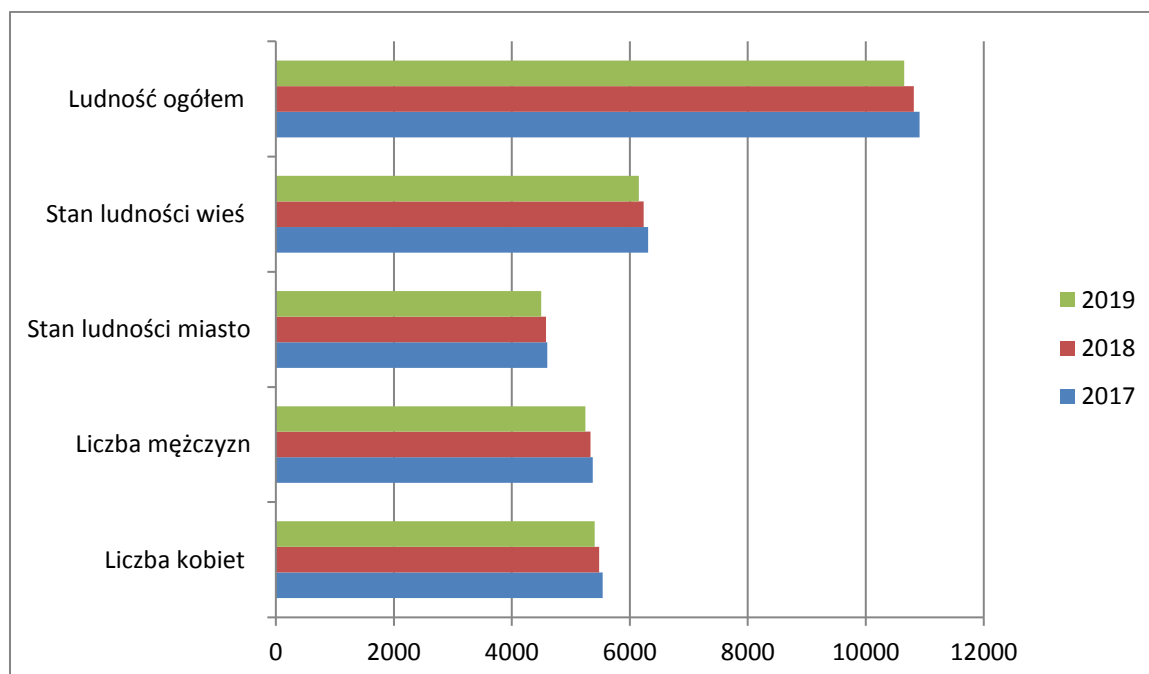
Od stycznia do października 1942 roku istniało w Ożarowie getto, w którym przebywali Żydzi z Ożarowa, Radomia, Włocławka, a także grupa Żydów z Wiednia. Liczyło ono przeciętnie 4,5 tys. mieszkańców. Jesienią 1942 roku Żydzi wywiezieni zostali do obozu zagłady w Treblince, gdzie najprawdopodobniej wszyscy zostali zamordowani. Ożarów stracił blisko 70% swoich mieszkańców.

W 1972 rozpoczęła się w Ożarowie budowa cementowni. Powstanie dużego zakładu przemysłowego dało miasteczku impuls do szybkiego rozwoju. Pozwoliło to odzyskać

prawa miejskie w 1988. Ożarów stał się na powrót miastem, na podstawie uchwały Rady Państwa z 18 grudnia 1987 r.

3.3. Demografia

Ogółem Gminę Ożarów zamieszkuje blisko 10652 osób (dane za 2019 r.) z czego ludność miejska stanowi 42,24 % ogółu natomiast ludność wiejska stanowi 57,76 % ogółu. Zauważyć można, iż dominuje trend malejący, jeżeli chodzi o liczbę ludności w latach poprzednich, co przedstawia poniższy wykres i tabela danych.



Liczba ludności zamieszkujących Gminę Ożarów w latach 2017-2019

Rok	liczba kobiet	liczba mężczyzn	stan ludności miasto	stan ludności wieś	ludność ogółem
2017	5542	5372	4602	6312	10914
2018	5480	5333	4581	6232	10813
2019	5403	5249	4499	6153	10652

Liczba mieszkańców Gminy Ożarów w poszczególnych jednostkach administracyjnych gminy (dane na 31.12.2019r)

Lp	MIEJSCOWOŚCI RAZEM	kobiety	mężczyźni
1	Biedrzychów	37	30
2	Binkowice	36	30
3	Czachów	86	134
4	Dębno	69	73
5	Gliniany	135	129
6	Grochocice	68	66
7	Jakubowice	130	112
8	Janików	83	78
9	Jankowice	95	94
10	Janopol	21	18
11	Janowice	89	87
12	Janów	33	47
13	Julianów	48	46
14	Karsy	120	119
15	Lasocin	150	143
16	Maruszów	112	133
17	Niemcówka(w tym Szczury)	21+5	25+5
18	Nowe	53	62
19	Ożarów	2326	2173
20	Pisary	105	127
21	Polesie Mikułowskie	15	11
22	Potok	12	10
23	Prusy	122	98
24	Przybysławice	106	88
25	Sobótka	268	263
26	Sobów	233	244
27	Stróża	53	58
28	Suchodółka	97	92
29	Szymanówka(w tym Kruków)	62	61
30	Śmiłów	60	45

31	Śródborze	60	61
32	Tominy	70	53
33	Wlonice	16	20
34	Wojciechówka	48	41
35	Wólka Chrapanowska	38	43
36	Wyszmontów	234	222
37	Zawada	99	97

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Ożarów w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
	Kobiety	Kobiety	Kobiety
Ogółem	5280	5318	5363
wiek 0-17	904	887	872
wiek 18-59	2954	2917	2908
wiek 60 i więcej	1422	1514	1583
	Mężczyźni	Mężczyźni	Mężczyźni
Ogółem	5097	5144	5097
wiek 0-17	983	976	863
wiek 18-64	3459	3420	3413
wiek 65 i więcej	655	748	821

Liczba urodzeń i liczba zgonów mieszkańców gminy Ożarów w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
Liczba urodzeń	107	86	81
Liczba zgonów	124	143	157

Jak wynika z powyższych tabeli, struktura wiekowa mieszkańców gminy przedstawia się niekorzystnie, co potwierdza tezę o starzeniu się społeczeństwa. Znaczna część społeczeństwa zbliża się do granicy wieku poprodukcyjnego. Nie jest zastępowana w wystarczającym stopniu przez osoby młode w wieku przedprodukcyjnym.

4. Ochrona zdrowia

Istniejące placówki ochrony zdrowia na terenie gminy Ożarów zaspokajają potrzeby zdrowotne mieszkańców na poziomie leczenia podstawowego. Funkcjonują następujące placówki (świadczące usługi na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia):

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Ożarowie i filia w Jakubowicach,
- Niepubliczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Ożarowie i Lasocinie. Na terenie miasta i gminy Ożarów działa 3 apteki.

Struktura organizacyjna Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej(SPZOZ) w Ożarowie:

- 1.Podstawowa Opieka Zdrowotna
- 2.Poradnie : Reumatologiczna, Neurologiczna, Okulistyczna, Położniczo-Ginekologiczna, Endokrynologiczna
- 3.Stomatologia
- 4.Fizykoterapia

Niepubliczny Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Ożarowie

Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Ożarowie świadczy usługi medyczne dla mieszkańców miasta i gminy Ożarów. Usługi medyczne świadczone są w poradniach:

- dla dorosłych,
- dla dzieci,
- specjalistycznych:
 - ginekologicznej,
 - okulistycznej,
 - otolaryngologicznej,
 - neurologicznej.

W Zakładzie znajduje się laboratorium analityczne.

5. Edukacja i oświata

Na terenie Miasta i Gminy Ożarów istnieją następujące placówki edukacyjne:

- Przedszkole Publiczne w Ożarowie,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. E. Szyłki (Szkoła Podstawowa i Liceum Ogólnokształcące),
- Zespół Szkół im. M. Skłodowskiej –Curie w Ożarowie,
- Szkoła Podstawowa „u Skłodowskiej” w Ożarowie,
- Żłobek „u Skłodowskiej” w Ożarowie
- Szkoly Podstawowe w Lasocinie, Pisarach, Janowicach,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Dębnie.

Placówki kultury, turystyka i rekreacja w gminie Ożarów :

- Miejsko –Gminny Ośrodek Kultury w Ożarowie,
- Biblioteka Publiczna w Ożarowie z filiami w: Jakubowicach, Lasocinie,
- Klub Sportowy „Alit”,
- Kryta Pływalnia „Neptun”.

6. Infrastruktura techniczna

6.1 Mieszkalnictwo

Zabudowa mieszkaniowa w gminie Ożarów ma charakter zarówno zwarty, liniowy jak i rozproszony. Przeważają prywatne domy jednorodzinne, będące własnością mieszkańców. W Ożarowie funkcjonuje Spółdzielnia Mieszkaniowa „Wzgórze”, która zarządza 44 blokami. W skład mieszkaniowego zasobu gminy wchodzi 62 lokale mieszkalne w tym 5 lokali socjalnych oraz 2 lokale użytkowe o łącznej powierzchni 2220,45m², które są wydzielone w 15 budynkach. Jednostką zarządzającą budynkami jak i lokalami jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Ożarowie.

W 2020 r. Gmina kupiła budynek w Sobowie o powierzchni 800 metrów kwadratowych który będzie przystosowany na centrum opiekuńczo mieszkalne, rehabilitacja i mieszkania chronione dla szczególnie potrzebujących rodzin.

7. Infrastruktura społeczna

7.1 Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Ożarów realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie. Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarów jest jednostką organizacyjną gminy Ożarów. Ośrodek realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej dotyczące pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych, a także zadania własne gminy z zakresu pomocy społecznej. Ośrodek mieści się w budynku przy ul. Leona Mazurkiewicza 19 w Ożarowie. Do zadań Ośrodka należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków pieniężnych, udzielanie pomocy rzeczowej, schronienia, posiłku, ubrania-osobom tego pozbawionym, świadczenie usług opiekuńczych w domu, pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne, sprawienie pogrzebu, opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i zdrowotne, udzielanie pomocy mającej na celu życiowe usamodzielnienie się i integrację ze środowiskiem. Klienci pomocy społecznej to przede wszystkim osoby, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, nie mogące poradzić sobie z rozwiązaniem problemu. Także o niskich dochodach, bezrobotni, niepełnosprawni, przewlekle chorzy, osoby niezaradne życiowo, osoby z problemem uzależnień, opuszczające zakłady karne, bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, osoby samotne w tym starsze wymagające wsparcia w formie usług opiekuńczych. Coraz częściej z pomocy społecznej korzystają osoby i rodziny, które wymagają wsparcia w wypełnianiu swoich ról rodzinnych i społecznych. Takie, które wymagają integracji i aktywizacji społecznej i zawodowej. Osobom starszym ośrodek zapewnia pomoc w formie usług opiekuńczych. Pomoc osobom z problemem alkoholowym prowadzi Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Dzienny Dom „Senior+” i Klub „Senior”, który oferuje integrację i aktywizację seniorów. Celem Dziennego Domu „Senior+” i Klubu „Senior+” jest aktywne spędzanie wolnego

czasu, a także zaangażowanie skupionych w nim seniorów w działania samopomocowe i na rzecz środowiska lokalnego. Dzienny Dom Senior + skupia 20 uczestników w tym 17 kobiet (stan na 31.12.2019r.)

Do Klubu należy 109 osób w tym 87 kobiet. Uczestnicy Dziennego Domu i Klubu Senior+ korzystają z różnych form zajęć, w tym manualnych, ruchowych, muzycznych, informatycznych, klubowych. Regularnie odbywa się nauka tańca, zajęcia na basenie, spotkania z kosmetyczką, organizowane są wycieczki, spotkania rekreacyjno-integracyjne oraz warsztaty pracy twórczej.

W ramach swojej działalności w Dziennym Domu „Senior+” odbywały się –zajęcia rehabilitacyjne ruchowe 2 razy w tygodniu po 3 godziny (ćwiczenia w pomieszczeniu do utrzymania aktywności ruchowej i kinezyterapii, Nordic Walking, ćwiczenia z elementami Pilates, oddechowe, z taśmą TERA BAND, sensomotoryczne, spacer, masaż relaksacyjny),

–zajęcia manualne 2 razy w tygodniu po 3 godziny (wykonywanie ozdób świątecznych, malowanie na szkle, malowanie farbami, wiklina papierowa, kwiaty krepiny i bibuły, origami. Zajęcia manualne cieszą się dużym zainteresowaniem wśród seniorów. Uczestnicy bardzo chętnie biorą w nich udział, wykazując się pomysłowością i inwencją.

–zajęcia kulinarne odbywają się 1 raz w tygodniu (pieczenie ciast, ciastek, chleba, sałatki, kanapki, gofry, opanki, desery, koktajle owocowe),

–zajęcia klubowe odbywają się codziennie (gry planszowe, czytanie książek, prasy, obchody imienin, gry i zabawy integracyjne, biblioterapia, oglądanie filmów),

–zajęcia ogrodnicze–organizowane w zależności od warunków atmosferycznych i potrzeb (sadzenie kwiatów, podlewanie, plewienie, grabienie skoszonej trawy, suchych liści,

–spotkania z pielęgniarką–spotkania organizowane 4 razy w miesiącu po 1 godzinie (spotkania z pielęgniarką cieszą się dużym zainteresowaniem wśród seniorów w szczególności rozmowy indywidualne, na których seniorzy mogą porozmawiać o swoich problemach zdrowotnych),

–spotkania z lekarzem internistą odbywają się raz w miesiącu, lekarz prowadzi wykład na temat zdrowie i dolegliwości osób w wieku senioralnym oraz rozmowy indywidualne.

Od czerwca 2020 r gmina wspólnie z Fundacją Restart realizuje projekt Senior na Plus. W ramach projektu zostały uruchomione trzy Kluby Seniora na terenie wiejskim,

czyli w Lasocinie, Jakubowicach i Pisarach oraz powiększony w Ożarowie istniejący obiekt.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Do głównych zadań ośrodka należą:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej,
- podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwa, przyznawanie zasiłków stałych, celowych i okresowych,
- udzielenie pomocy w formie świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia „dobry start”,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- praca środowiskowa.

W gminie Ożarów od 2007 roku działa ośrodek wsparcia dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi – Środowiskowy Dom Samopomocy, który świadczy usługi specjalistyczne w formie pobytu dziennego dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną. ŚDS dysponuje 34 miejscami.

Celem działalności placówki jest zapewnienie wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym, w szczególności w celu zwiększania zaradności i samodzielności życiowej, a także ich integracji społecznej.

ŚDS w Ożarowie zapewnia swoim uczestnikom pełen zakres usług, określony w § 14 rozporządzenia w sprawie śds, w tym treningi: funkcjonowania w codziennym życiu, umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, umiejętności spędzania wolnego czasu, poradnictwo psychologiczne, pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych oraz terapię ruchową, w tym zajęcia sportowe,

basen, hipoterapię, turystykę, rekreację oraz szeroko rozumianą integrację społeczną. Ponadto ŚDS zapewnia swoim uczestnikom, w szczególności tym z zaburzeniami zachowań lub niepełnosprawnością fizyczną, usługi transportowe polegające na dowożeniu z miejsca zamieszkania i odwożeniu po zajęciach. Stosownie do wymogu § 15 rozporządzenia w sprawie śds, placówka umożliwia również uczestnikom skierowanym na pobyt dzienny spożywanie gorącego posiłku. Usługa ta realizowana jest w ramach prowadzonego treningu kulinarnego.

8. Informacje o świadczeniach i świadczeniobiorcach korzystających z pomocy ośrodka pomocy społecznej w Ożarowie

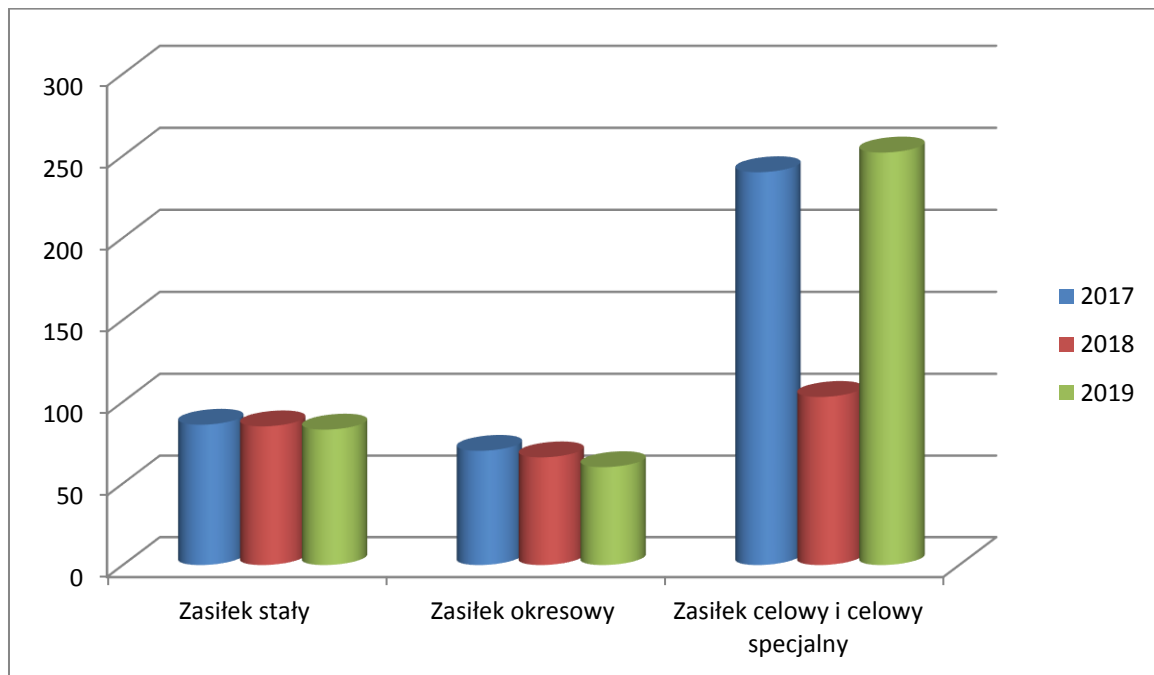
8.1 Świadczenia pieniężne realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie świadczy różne formy pomocy społecznej, są to świadczenia pieniężne, świadczenia niepieniężne oraz aktywna integracja. Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Od dnia 1 października 2018 r. dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nie przekraczający kwoty 701,00 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwota 528,00 zł. Rodzaj, forma i kwota przyznanego świadczenia powinna być odpowiednia do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Osoby (rodziny), których dochód przekracza powyższe kryterium dochodowe, a znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, mogą również ubiegać się o pomoc finansową z pomocy społecznej. Podstawowym działaniem Ośrodka jest praca socjalna i świadczenie usług socjalnych. Świadczenia materialne stanowią uzupełnienie tych działań. Artykuł 7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku określa przyczyny, z powodu których osoba lub rodzina może otrzymać świadczenie z pomocy społecznej. Są to m. in. ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, zdarzenie losowe

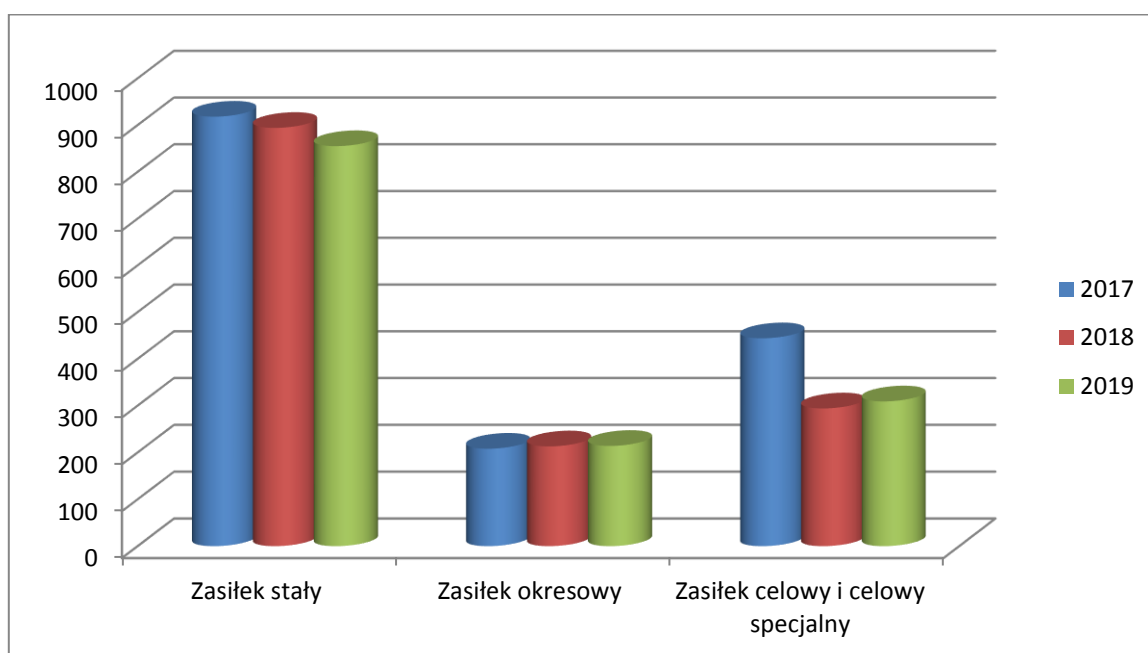
i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna. W 2019 r. zostały wypłacone świadczenia socjalne w wysokości:

- zasiłków stałych wypłacono na łączną kwotę 475.118,23 zł,
- zasiłków okresowych wypłacono na łączną kwotę 63.488,85 zł,
- na zasiłki celowe i celowe specjalne przeznaczono kwotę 61.384,27 zł,
- koszt specjalistycznych usług opiekuńczych w 2019 r wynosił 70.902,93 zł,

Wykres: Liczba osób pobierających zasiłki stałe, okresowe, celowe w latach 2017-2019



Wykres: Liczba świadczeń wypłaconych w latach 2017-2019 zasiłki stałe, okresowe, celowe



Liczba osób i świadczeń pobierających zasiłki stałe, okresowe, celowe w latach 2017-2019

Zasiłek stały			
	2017	2018	2019
liczba osób narastająco	86	85	83
liczba świadczeń	918	894	855
kwota świadczeń	467.436,34	467.949,38	475.118,23
Zasiłek okresowy			
	2017	2018	2019
liczba osób narastająco	70	66	60
liczba świadczeń	208	213	214
kwota świadczeń	58.436,48	59.847,52	63.488,85

Zasiłek celowy i celowy specjalny			
	2017	2018	2019
liczba osób narastająco	240	103	252
liczba świadczeń	444	294	309
kwota świadczeń	120.997,01	64.199,80	61.384,27

Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych w latach 2017-2019

SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE			
	2017	2018	2019
liczba osób	9	13	13
liczba osób w rodzinie	13	21	22
kwota świadczeń	45.551,88	62.969,20	70.902,93

Ponadto w latach 2014-2018 Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Program polegał na dofinansowywaniu gmin udzielających pomocy mieszkańcom na dożywianie. W 2018 roku w szkołach na terenie Gminy Ożarów dożywianych było 313 dzieci w szkołach i przedszkolach. W 2018 roku OPS realizował program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania", w ramach, którego dożywianiem objęte zostały osoby starsze, chore, niepełnosprawne, uczniowie szkół podstawowych, ponadpodstawowych, a także dzieci młodsze, nieobjęte obowiązkiem szkolnym. Ogółem na realizację Programu przeznaczono 218.677,89 zł, z tego ze środków gminy kwotę 43.877,89 zł, natomiast z dotacji celowej wydatkowano kwotę 174.800,00 zł. Koszt udzielonej pomocy w formie gorących posiłków to 143.587,89 zł. Od stycznia 2019 program został zastąpiony programem „Posiłek w szkole i w domu”, który jest skierowany również do dzieci, osób chorych, starszych i niepełnosprawnych.

Liczba świadczeń i osób korzystających z programu; „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w latach 2017-2019.

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób	517	560	560
Liczba świadczeń	54772	43607,	43607
Kwota świadczeń	203.147,61	218.677,89	208.554,54

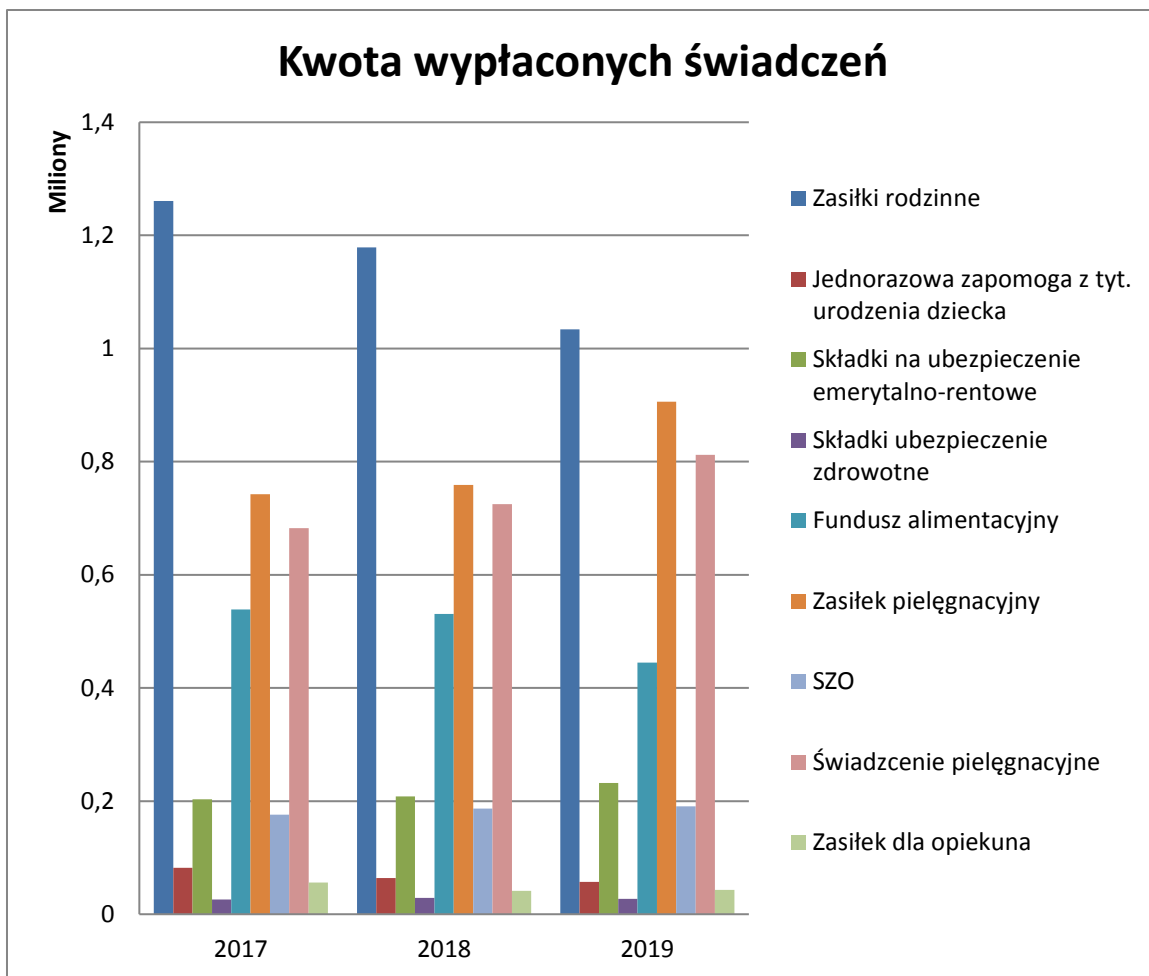
Wykaz placówek oświatowych w których dofinansowane były wydawane posiłki dla dzieci i młodzieży w 2018r. na terenie Gminy Ożarów:

Szkoły podstawowe i przedszkola:

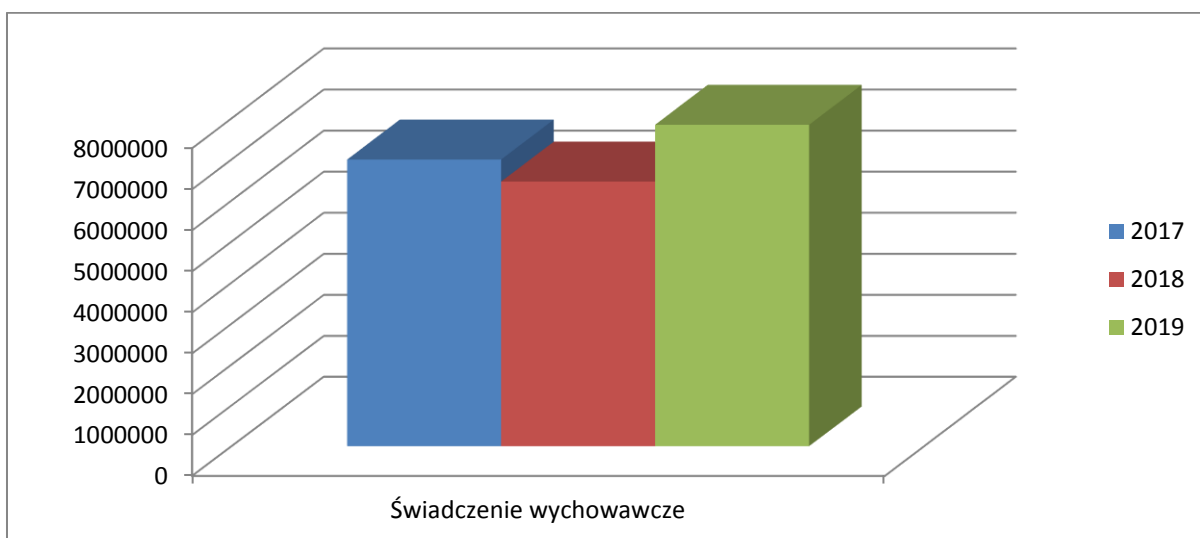
- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Edwarda Szyłki w Ożarowie,
- Zespół Szkół w Ożarowie im. Marii Skłodowskiej – Curie w Ożarowie,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Pisarach,
- Szkoła Podstawowa w Janowicach,
- Publiczny Zespół Szkoły i Przedszkola w Lasocinie,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Zespołu Szkół w Ożarowie im. Marii Skłodowskiej – Curie w Ożarowie,
- Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Gliniany, Potok w Glinianach,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Mieczysława Jopka w Dębnie,
- Przedszkole Publiczne w Ożarowie.

Jedną z form pomocy społecznej jakie realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie są świadczenia rodzinne. Należą do nich zasiłki rodzinne oraz siedem różnych dodatków, przyznawanych na wniosek strony, w zależności od aktualnej sytuacji rodziny. W katalogu świadczeń rodzinnych są również: jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenia rodzicielskie oraz świadczenia opiekuńcze związane z niepełnosprawnością występującą w rodzinie: zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze. W dalszym ciągu realizowane są również zasiłki dla opiekunów. Świadczenia rodzinne mają na celu częściowe pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka, o które mogą ubiegać się osoby uprawnione, po spełnieniu kryteriów określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 o świadczeniach rodzinnych. Od 2016r OPS w Ożarowie realizuje również jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej ustawę z dnia

11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Program Rodzina 500 plus to systemowe wsparcie polskich rodzin. Z pomocy korzystają rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18-tego roku życia. Dział Świadczeń Rodzinnych w OPS Ożarów w roku 2019 przyjął 1239 wniosków o ustalenie prawa do świadczeń wychowawczych dla rodzin mieszkających w gminie Ożarów. Wydatki na wypłatę świadczeń wychowawczych wraz z kosztami wynagrodzeń i utrzymania w 2019 r wyniosły 7.923.721,30.zł. Wypłacono łącznie 15785 świadczeń wychowawczych. Od 2018 Dział Świadczeń Rodzinnych w OPS w Ożarowie realizuje nowe zadanie tzw. 300+, którego zasady przyznawania i wypłacania określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” Program obejmuje dzieci wychowujące się zarówno w rodzinach, jak i te przebywające w pieczy zastępczej. Wsparcie z programu „Dobry Start” przysługuje rodzicom, opiekunom prawnym i faktycznym, (opiekun faktyczny to osoba, która sprawuje opiekę nad dzieckiem i wystąpiła do sadu o jego przysposobienie), rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka, a także dyrektorom placówek opiekuńczo-terapeutycznych. Dział Świadczeń Rodzinnych w OPS Ożarów w roku 2019 przyjął 856 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia „Dobry start”. Wydatki na wypłatę świadczeń 300+ wraz z kosztami utrzymania w 2019 r wyniosły 374.756,04 zł. Dział Świadczeń Rodzinnych realizuje również świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. W związku z realizacją ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w 2019 roku wypłacono 1037 świadczenia dla 61 rodzin na łączną kwotę 444.740,00 zł.



Wykres: kwota wypłaconych świadczeń wychowawczych w latach 2017-2019



Liczba świadczeń i kwota wypłacanych zasiłków oraz dodatków do świadczeń w latach 2017-2019

LP	Rodzaj świadczenia	2017		2018		2019	
		Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń
1	Zasiłki rodzinne	1.260.602,76	10938	1.178.960,57	10212	1.033.905,08	9016
2	Dodatki do zasiłków rodzinnych	571.392,86	644	490.865,84	571	446.852,79	500
3	Zasiłek pielęgnacyjny	742.662,00	4854	758.979,00	4798	906.211,00	4783
4	Specjalny Zasiłek Opiekuńczy	175.909,00	34	186.631,00	37	190.761,00	39
5	Świadczenie pielęgnacyjne	682.651,00	41	725.064,00	42	812.090,00	43
6	Zasiłek dla opiekuna	56.160,00	11	41.207,00	7	42.980,00	6
7	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	82.000,00	82	64.000,00	64	57.000,00	54
8	Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe	203.118,00	57	208.028,00	59	232.077,35	60
9	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	26.086,00	30	29.130,00	35	27.196,20	33
10	Fundusz alimentacyjny	538.819,00	1293	530.543,00	1239	444.740,00	1037
11	Świadczenie wychowawcze (500+)	6.995.869,50	1336	6.460.001,41	1138	7.842.940,31	1721
12	Świadczenie „Dobry start”	X	X	357.300,00	1191	362.850,00	1210

8.2 Świadczenia niepieniężne realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie świadczy także usługi w formie świadczeń niepieniężnych. Należą do nich między innymi usługi opiekuńcze. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług

opiekuńczych. Usługi opiekuńcze przyznawane są decyzją administracyjną zawierającą ilość godzin oraz odpłatność wydawaną na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania. W 2019 roku na usługi opiekuńcze zostało przeznaczona kwota w wysokości 108.826,96 zł. Inną formą pomocy społecznej jaką realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie jest umieszczenie osób najbardziej potrzebujących w Domach Pomocy Społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej: osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osobę wymagającą tej formy wsparcia kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej. W 2019 roku odpłatność za DPS wynosiła 575.980,28 zł. łącznie przebywało 20 osób.

Liczba osób umieszczonych w DPS i wydatkowana kwota w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
Liczba osób	19	20	20
Liczba świadczeń	196	204	210
Kwota świadczeń	467.722,38	516.233,76	575.980,28

Lista domów pomocy społecznej, w których umieszczone są osoby z Gminy Ożarów:

- Dom Pomocy Społecznej w Sobowie, z Filią w Suchodółce
- Dom Pomocy Społecznej w Czachowie,
- Dom Pomocy Społecznej w Zochcinku,
- Dom Pomocy Społecznej w Sandomierzu,
- Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Grabowiecka,
- Dom Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim Osiedle Słoneczne,
- Dom Pomocy Społecznej w Górze Kalwarii,
- Pensjonat Opiekuńczo – Rehabilitacyjny w Kielcach Nasz Dom,
- Dom Seniora Zielone Niwy - Daleszyce.

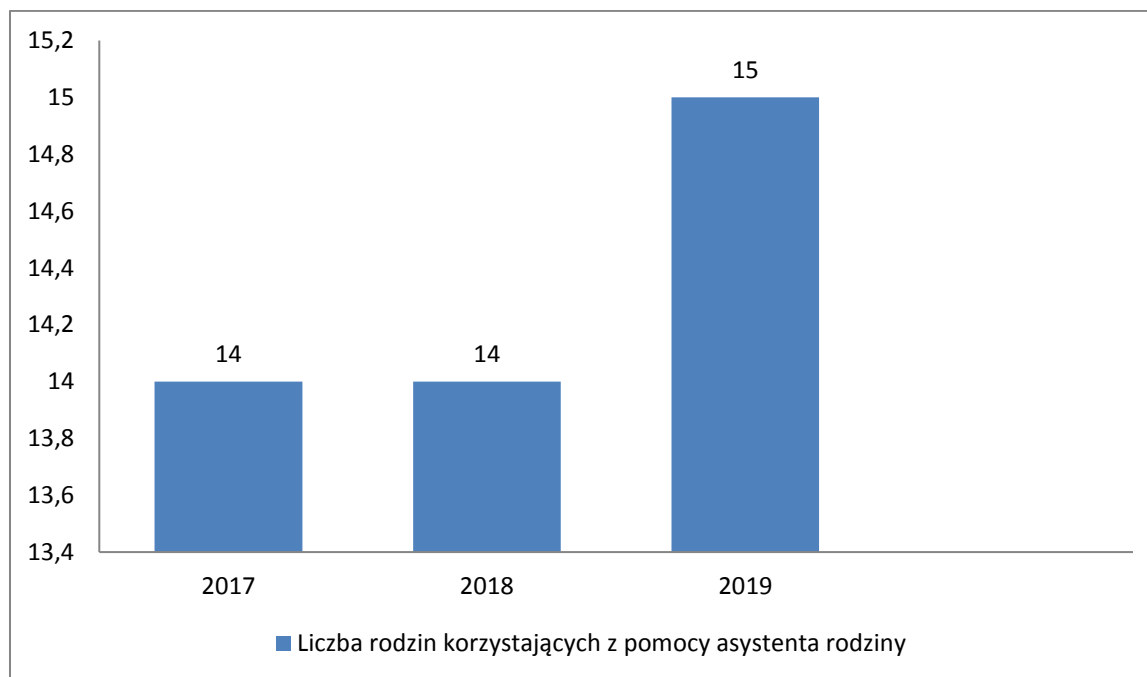
Dużą rolę w pomocy społecznej odgrywa instytucja-asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny najczęściej kierowane jest do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych. Zadaniem asystentów jest wspieranie rodzin niezaradnych życiowo, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, uzależnieniami, którym grozi zabranie dzieci. Główne problemy rodzin z którymi pracował asystent na terenie gminy Ożarów w 2019r. :

- problemy opiekuńczo –wychowawcze z dziećmi,
- brak prawidłowych relacji rodziców z dziećmi i wzorców wychowawczych, nieumiejętność radzenia sobie z niepoprawnym zachowaniem dziecka
- samotne wychowywanie dziecka przez jednego z rodziców,
- długotrwała absencja dzieci w szkole,
- brak orientacji w uzyskaniu dokumentów, opinii, orzeczeń, diagnoz,
- trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- bezrobocie dorosłych członków rodziny,
- choroba dorosłych członków rodziny,
- nadużywanie alkoholu przez członków rodzin,
- konflikty i brak porozumienia w rodzinach, zaburzona komunikacja wewnątrz rodziny -stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej,
- przebywanie dzieci rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w pieczy zastępczej.

W 2019 r objętych zostało wsparciem asystenta rodziny 53 osoby (w 15 rodzinach). Poniższy wykres odzwierciedla jak wzrosła liczba rodzin, na terenie gminy Ożarów, korzystających z pomocy asystenta rodziny na przełomie lat 2017-2019 i jak ważna jest jego rola w dalszej pomocy rodzinom najbardziej potrzebującym.

Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
Liczba rodzin	14	14	15



9.Diagnoza sytuacji społecznej mieszkańców gminy Ożarów - charakterystyka występujących problemów

9.1.Skala i rodzaj problemów społecznych

Część mieszkańców w konsekwencji licznych zmian zachodzących w sferze polityki gospodarczej i społecznej oraz w wyniku zdarzeń losowych, doświadcza w różnym stopniu problemów życiowych o różnym nasileniu, których rozwiązania poszukuje m.in. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ożarów. Wg stanu na koniec roku 2019 Gmina Ożarów liczyła 10652 mieszkańców. W tym okresie z pomocy społecznej korzystało 583 mieszkańców (w tym na wsi 263).Oznacza to że, 5,47% mieszkańców gminy Ożarów jest objętych pomocą społeczną.

Główne powody udzielania pomocy i wsparcia w latach 2017-2019

Przyczyny korzystania z pomocy	Liczba rodzin								
	2017			2018			2019		
	Ogółem	W tym		Ogółem	W tym		Ogółem	W tym	
		W mieście	Na wsi		W mieście	Na wsi		W mieście	Na wsi
Ubóstwo	190	54	136	152	43	109	137	35	102
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	7	1	6	6	0	6	7	1	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	23	7	16	19		16	19	3	16
Bezrobocie	235	76	166	205	3	147	187	48	139
Niepełnosprawność	129	43	86	123	38	85	130	40	90
Długotrwała lub ciężka choroba	94	27	67	96	23	73	109	34	75
Przemoc w rodzinie	1	0	1	1	0	1	1	0	1
Bezradność w sprawach wychowawczych	34	10	24	29	9	20	24	8	16
Alkoholizm	6	2	4	7	3	4	6	3	3
Narkomania	1	0	1	1	0	1	0	0	0
Zdarzenie losowe	2	2	0	5	1	4	1	0	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	2	0	2	0	0	0
Kłęska żywiołowa	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności po opuszczeniu Zakładu Karnego	2	2	0	2	2	0	2	2	0

9.1.1. Ubóstwo

Dużym problemem wśród rodzin objętych wsparciem przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie jest nadal ubóstwo. Przepisy ustawy o pomocy społecznej definiują przesłankę ubóstwa jako sytuację, gdy dochód rodziny nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego. Aktualnie kryteria dochodowe ustalone są na poziomie 528,00 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 701,00 zł na osobę w rodzinie. Kryteria te obowiązują od 1 października 2018r. Należy mieć na uwadze,

iż dane dotyczące ubóstwa nie odzwierciedlają rzeczywistej sytuacji rodzin. W praktyce często zdarzają się sytuacje gdy rzeczywisty dochód osiągany przez rodziny może znacznie się różnić od dochodu obliczonego zgodnie z art. 8 ustawy o pomocy społecznej. W 2019 roku podobnie jak w latach poprzednich dominującym powodem korzystania ze środków pomocy społecznej w Gminie Ożarów było ubóstwo, które wystąpiło w 137 rodzinach. Z uwagi na utrzymujący się wciąż wysoki wskaźnik bezrobocia niezbędne jest podejmowanie działań ukierunkowanych przede wszystkim na zwiększenie szans w znalezieniu zatrudnienia przez osoby borykające się z problemem bezrobocia, nieaktywne zawodowo, zagrożone wykluczeniem społecznym. Poważnym powodem ubóstwa w Gminie są również niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba. Ubóstwo jest zjawiskiem bardzo negatywnym, które wyraźnie oddziałuje na jakość i poziom życia, a przez to na zadowolenie społeczne. Można wyróżnić wiele przyczyn i rodzajów ubóstwa: dużą bierność, pasywność, która pozwala na utrzymywanie się wyłącznie ze środków pomocy społecznej, bez refleksji o podjęciu próby poprawy własnego losu. Warto podkreślić, że ze zjawiskiem bezrobocia oraz wspomnianą postawą związane są często patologie społeczne takie jak alkoholizm, które bardzo często współwystępują również z ubóstwem.

9.1.2. Niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba

Następną grupą osób korzystających ze środków pomocy społecznej w Ożarowie w 2019r. stanowiły osoby niepełnosprawne oraz długotrwale lub ciężko chore: 130 rodzin w których wystąpiła niepełnosprawność oraz 109 rodzin w których wystąpiła długotrwała lub ciężka choroba. Osoby niepełnosprawne to osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie o niepełnosprawności – w przypadku osób poniżej 16 roku życia) wydane przez Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, lekarza orzecznika ZUS lub KRUS. Osoby niepełnosprawne napotykają liczne przeszkody związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Są to problemy spotykane w życiu codziennym, rodzinie, pracy, urzędach, przybierające często postać barier architektonicznych, psychicznych, materialnych, prawnych czy społecznych. Często od stopnia niepełnosprawności zależy czy osoba niepełnosprawna osiągnie odpowiednie wykształcenie, uzyska

zatrudnienie, zapewni sobie materialne warunki do życia, dostęp do infrastruktury medycznej i rehabilitacyjnej, do systemu edukacji i kultury. Poza w/w utrudnieniami osoby niepełnosprawne zmagają się w nadal funkcjonującymi w społeczeństwie barierami świadomościowymi w postaci bierności, niezrozumienia, niechęci i niewiedzy wobec nich samych. Na podobne problemy napotykają osoby długotrwale lub ciężko chore, które w okresie choroby mają ograniczone możliwości wypełniania swych ról społecznych, a nawet rodzinnych. Problem niepełnosprawności oraz długotrwałej lub ciężkiej choroby staje się kluczowym problemem społecznym nie tylko na poziomie lokalnym tj. gminnym lecz także ogólnokrajowym. Bez wątplenia wpływ na skalę omawianego problemu ma starzenie się społeczeństwa. Charakterystyczną cechą tego problemu, w odróżnieniu od innych jest fakt, iż nie ma działań ograniczających jego występowanie jak ma to miejsce np. w przypadku ubóstwa, bezrobocia, alkoholizmu. Główne działania zogniskowane wobec osób niepełnosprawnych lub dotkniętych chorobą opierają się o pomoc w formie pieniężnej, świadczeń w naturze jak i pomocy środowiskowej. Do świadczeń pieniężnych realizowanych przez gminę zaliczyć można między innymi:

- 1) zasiłek stały –z tytułu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy z tytułu wieku;
- 2) zasiłek pielęgnacyjny –przyznawany w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Poza wsparciem finansowym skierowanym bezpośrednio do osób niepełnosprawnych realizowana jest także pomoc finansowa wypłacana w związku ze świadczeniem opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, do tego rodzaju świadczeń zaliczyć można:

- Świadczenie pielęgnacyjne;
- specjalny zasiłek opiekuńczy;
- zasiłek dla opiekunów.

Długotrwała i ciężka choroba była jedną z głównych przyczyn korzystania z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarowie w 2019r. Problem ten często dotyka osoby w wieku poprodukcyjnym. Z całą pewnością można stwierdzić, że zapotrzebowanie na pomoc usługową, nadzorującą oraz ciągłą i kompleksową w tym instytucjonalną wobec ludzi starszych będzie nieuchronnie rosnąć. Zmiany wynikające ze starzenia się ludności dotyczą nie tylko społeczeństwa, ale także gospodarski i środowiska. Sposoby funkcjonowania starzejących się społeczeństw nie mogą być takie same jak społeczeństw młodych.

W 2019 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie przystąpił do kilku nowych programów wspierających organizację pomocy dla osób niepełnosprawnych. Były to: „Opieka 75+”-program umożliwiający zwiększenie zakresu usług opiekuńczych dla osób po 75 r. ż., które mieszkają na terenach gminy.

„Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych”-zapewniający wsparcie w formie świadczenia usług opiekuńczych osobom niepełnosprawnym w wieku do 75 r. ż. z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jak również z orzeczeniem orzecznika ZUS o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji lub orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji wydane na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz dla dzieci w wieku do 16 r. oraz dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji (z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób zaburzeniami psychicznymi). Poniższa tabela obrazuje wzrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych oraz wzrost kosztów związanych z tym zadaniem.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze latach 2017-2019

	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze 2017	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze 2018	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze 2019
Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych	31	31	43
Liczba świadczeń	4020	4691	5021
Średnia wieku osób korzystających	66-70	66-70	66-70
Osoby w wieku 60+	20	20	35

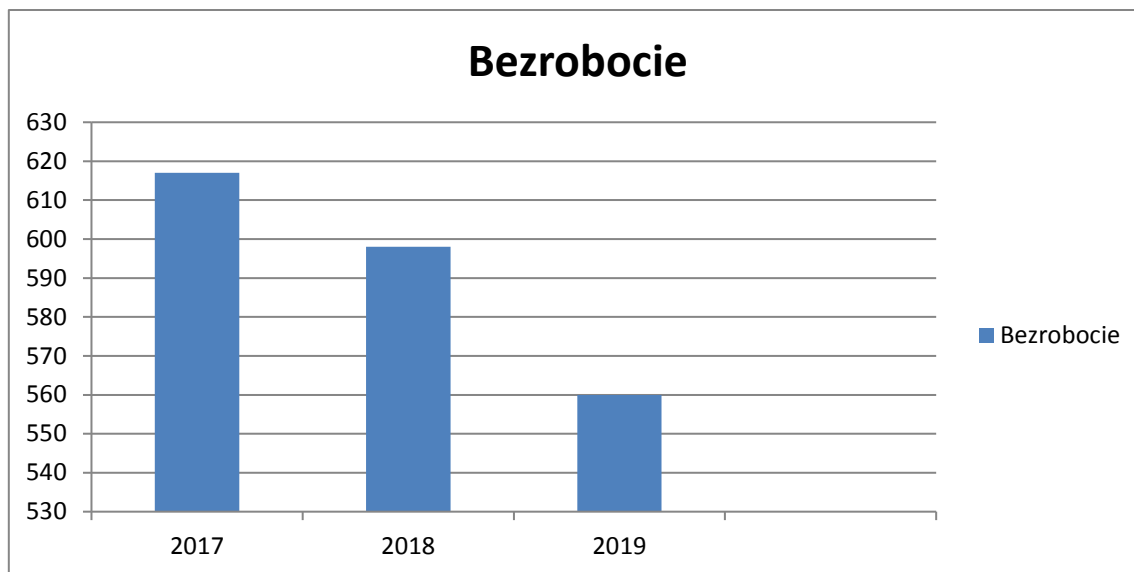
Od miesiąca stycznia 2020r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie realizuje resortowy program ministerialny „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Na realizację zadania Gmina Ożarów otrzymała dofinansowanie w kwocie 60.300,00zł. z programu korzysta 6 osób posiadających orzeczenie

o niepełnosprawności. Celem programu ministra rodziny, pracy i polityki społecznej jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te mają możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności, załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Program ma na celu również przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych.

Program jest realizowany w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, a na jego sfinansowanie przeznaczono w naszym regionie ogółem 7.840.383 zł. - Program ten bardzo dobrze wpisuje się w strategię pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych. Asystent osobisty pomoże w załatwianiu codziennych spraw.

9.1.3. Bezrobocie

Następną grupą osób korzystających z pomocy OPS w Ożarowie stanowią osoby bezrobotne. Bezrobocie to zjawisko towarzyszące gospodarce rynkowej, oznaczające brak pracy zarobkowej dla osób zdolnych do jej wykonywania i deklarujących chęć jej podjęcia –na przestrzeni ostatnich lat przestaje być kluczowym problemem społecznym. Obserwując lokalny rynek pracy nie można nie zauważyć następującego po roku 2017 spadku liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy. Poniższy wykres obrazuje to zjawisko.



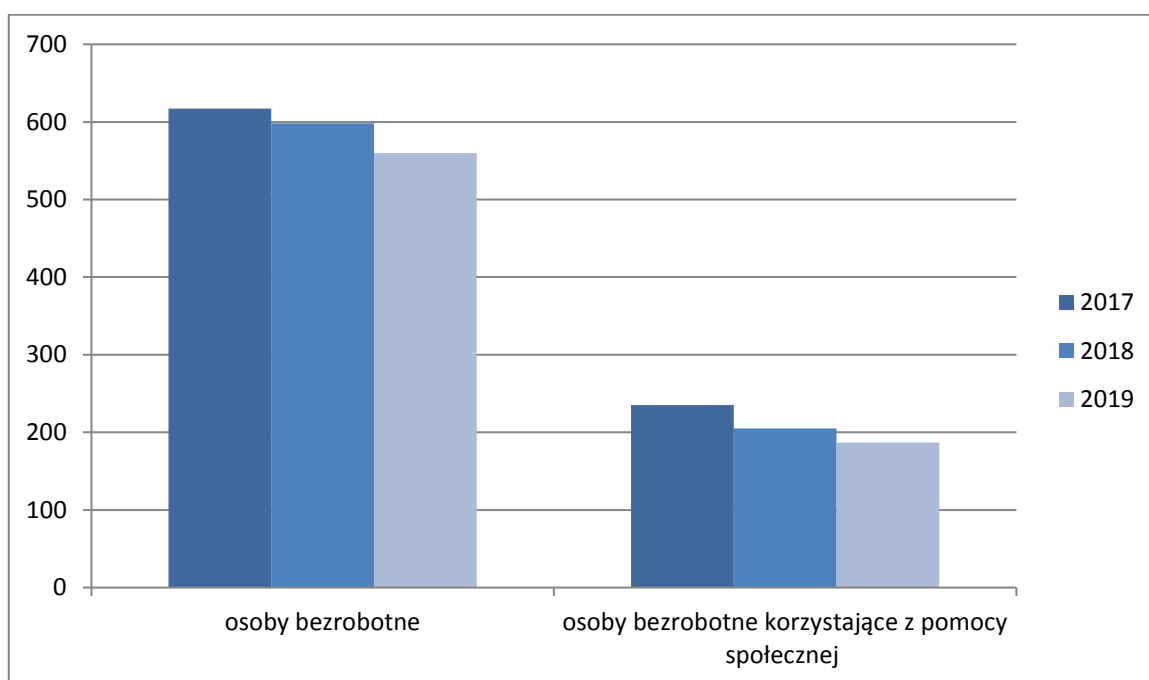
Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Ożarów w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
Liczba osób bezrobotnych	617	598	560

Jak wykazano powyżej począwszy od roku 2017 spada bezrobocie wśród mieszkańców gminy. W porównaniu roku 2017 do roku 2019 liczba bezrobotnych zmniejszyła się o około 10,18 %. Powyższy trend znajduje swoje odzwierciedlenie w statystykach Ośrodka Pomocy Społecznej w Ożarowie gdzie od roku 2017 spada liczba osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia. Spadek liczby osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej w stosunku do spadku ogólnej liczby osób bezrobotnych może być podyktowany faktem, iż zazwyczaj są to osoby o niższych kwalifikacjach zawodowych, dlatego też spadek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia nastąpił po wysyceniu się rynku przez osoby lepiej przygotowane do podjęcia zatrudnienia. Poniższy wykres obrazuje liczbę osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia na przestrzeni lat 2017-2019.

Liczba osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
Liczba osób bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej	235	205	187



9.1.4. Bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego.

Dużym problemem na terenie gminy Ożarów jest bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczej przez gminę wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. 2020, poz.821). Bezradność wiąże się z brakiem umiejętności zaspokajania niezbędnych potrzeb swoich i swoich najbliższych. W przypadku spraw opiekuńczo-wychowawczych pojęcie to związane jest z procesem wychowywania dziecka i obejmuje kwestie dotyczące zapewnienia dziecku niezbędnych

warunków bytowych a w szczególności procesów wychowawczych. Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie. Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania, przepisy ustawy o pomocy społecznej wskazują zwłaszcza na rodziny niepełne i wielodzietne. Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych jak również w prowadzeniu gospodarstwa domowego Gmina Ożarów realizuje podejmując działania polegające na zapobieganiu powstania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:

- 1) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom, psychologów, pedagogów Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej i innych specjalności,
- 2) zapewnienie poradnictwa specjalistycznego w placówkach wsparcia dziennego i poradni pedagogiczno –psychologicznej,
- 3) zatrudnienie asystenta rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej dzieci poprzez:
 - a) zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny,
 - b) pomoc w odzyskaniu dzieci przez rodzinę,
 - c) pomoc w przywracaniu funkcji opiekuńczo -wychowawczych ról w rodzinie,
 - d) współpraca z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodziną.

W celu wsparcia rodziców z małymi dziećmi, korzystających z usług żłobkowych Gmina Ożarów wprowadziła w 2019 roku świadczenie pieniężne „Ożarowski Bon Żłobkowy” – jest to świadczenie w wysokości 500 zł miesięcznie przyznawane w celu częściowego pokrycia kosztów opieki nad dzieckiem od ukończenia 1 roku życia do ukończenia 3 roku życia. Projekt był odpowiedzią na trudną sytuację rodziców, którzy nie mogą zapewnić alternatywnej formy opieki nad dzieckiem i nie są w stanie powrócić na rynek pracy.

W 2019 roku ze świadczenia Ożarowski Bon Żłobkowy skorzystało - 24 dzieci.

W 2019 r. zostały utworzone Świetlice Środowiskowe w miejscowościach Ożarów, Janowice, Pisary, Lasocin, Wyszmontów których celem jest wsparcie rodzin z terenu gminy Ożarów .

Projekt zakłada objęcie dzieci opieką w ich czasie wolnym od zajęć szkolnych oraz zajęciami edukacyjnymi i profilaktycznymi. W ramach funkcjonowania placówek dzieci mają zapewnioną pomoc w nauce i uzupełnieniu zaległości edukacyjnych. Zorganizowany jest czas wolny poprzez organizację zajęć tematycznych, takich jak plastyczne, sportowe, kulinarne, informatyczne, muzyczne, wokalne, językowe. W trakcie realizacji projektu wsparciem zostało objętych 225 dzieci (stan na 31.12.2019r.).

Głównymi celem funkcjonowania placówek wsparcia dziennego jest:

- wieloprofilowe wsparcie dziecka i rodziny w środowisku lokalnym,
- diagnoza obecnej sytuacji dziecka oraz jego indywidualnych potrzeb i możliwości,
- zapewnienie kompleksowej pomocy i wsparcia dzieciom i młodzieży będących w kryzysach domowych, rówieśniczych i szkolnych,
- zapobieganie zachowaniom nieakceptowanym społecznie ze szczególnym uwzględnieniem stosowania przemocy i używania substancji psychoaktywnych,
- promowanie aktywnego, zdrowego stylu życia,
- tworzenie sytuacji i warunków sprzyjających w kształtowaniu postaw i wartości niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie,
- współpraca z rodziną, z innymi instytucjami, pedagogami szkolnymi i wychowawcami na rzecz dziecka w celu poprawy jego sytuacji,
- wyrównywanie szans edukacyjnych, tworzenie warunków do nauki własnej i pomocy w nauce,
- społeczna aktywizacja dzieci i młodzieży,

- rozwijanie zainteresowań i pasji,
- wieloprofilowe wsparcie dziecka i rodziny w ich środowisku lokalnym,
- integrowanie rodzin,
- udzielanie poradnictwa.

W ramach projektu we wszystkich placówkach w 2019 r. odbywały się cyklicznie od poniedziałku do piątku zajęcia skierowane dla dzieci tj.: zajęcia komputerowe, logopedia, zajęcia plastyczne, zajęcia muzyczne i wokalne, nauka języka angielskiego, spotkania z psychologiem. Natomiast rodzice korzystali z porad psychologa oraz prawnika. W 2019 r. do świetlicy Środowiskowej w Ożarowie uczęszczało 45. dzieci, do świetlicy Środowiskowej w Wyszmontowie uczęszczało 45. dzieci, w Lasocinie uczęszczało 45 dzieci, w Pisarach uczęszczało 45. dzieci a do Świetlicy Środowiskowej w Janowicach 45 dzieci. Placówki wsparcia dziennego poza specjalistycznym poradnictwem zapewniają dzieciom opiekę pedagogiczną, wsparcie edukacyjne oraz zajęcia kulinarne. Wszystkie działania mają charakter profilaktyczny i służą zapobieganiu zachowaniom nieakceptowanym społecznie. Dzieci uczone są jak rozwiązywać problemy, konstruktywnie radzić sobie w trudnych, kryzysowych sytuacjach na gruncie szkolnym, domowym i rówieśniczym. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych jak również trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Gmina Ożarów realizuje także poprzez zatrudnienie od 2012 r. asystenta rodziny w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ożarowie. Praca asystenta rodziny prowadzona jest w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Celem asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe pełnienie funkcji opiekuńczo –wychowawczej, zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny, niesieniu pomocy w odzyskaniu dzieci przez rodzinę, przywracaniu funkcji opiekuńczo -wychowawczych ról w rodzinie, oraz prowadzeniem współpracy z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodziną. Zadaniem asystentów jest wspieranie rodzin niezaradnych życiowo, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, uzależnieniami, którym grozi zabranie dzieci.

Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. W 2019 r. zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ożarowie asystent rodziny pracował z 15 rodzinami. Swoim wsparciem objął 53 osób (wszystkich członków rodziny) w tym 35 dzieci. W 2019 r. asystent zakończył współpracę z 1 rodzinami ze względu na: - osiągnięcie celów -1 rodzin -zaprzestanie współpracy przez rodzinę -0 rodziny. Główne problemy rodzin z którymi pracował asystent w 2019 r.:

-problemy opiekuńczo –wychowawcze z dziećmi, brak prawidłowych relacji rodziców z dziećmi i wzorców wychowawczych, nieumiejętność radzenia sobie z niepoprawnym zachowaniem dziecka

-samotne wychowywanie dziecka przez jednego z rodziców,

-długotrwała absencja dzieci w szkole,

-brak orientacji w uzyskaniu dokumentów, opinii, orzeczeń, diagnoz,

-trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,

-bezrobocie dorosłych członków rodziny,

-choroba dorosłych członków rodziny,

-nadużywanie alkoholu przez członków rodzin,

-konflikty i brak porozumienia w rodzinach, zaburzona komunikacja wewnątrz rodziny,

-stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej,

-przebywanie dzieci rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w pieczy zastępczej.

Bezradność występować może także w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego –problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp.

Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób. Problem ten w przeciwieństwie do problemów opiekuńczo-wychowawczych może dotyczyć zarówno rodzin jak i osób samotnych. Współpraca z placówkami oświatowymi oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.

9.1.5. Przemoc w rodzinie

Kolejną grupę osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Ożarów stanowią osoby dotknięte przemocą w rodzinie. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, pod pojęciem przemocy należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny i innych osób wspólnie zamieszkujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Zgodnie z art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół Interdyscyplinarny d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działa na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218). Głównym celem ZI jest podnoszenie efektywności działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych poprzez:

- zwiększenie społecznego zaangażowania w przeciwdziałanie zjawiskom negatywnym,
- wspólną diagnozę i wspólne podejmowanie decyzji,
- zintegrowane wykorzystanie środków i możliwości, jakimi dysponują instytucje,
- poszerzenie kompetencji i doświadczeń profesjonalistów.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje swoje zadania, poprzez:

- diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie na terenie gminy Ożarów,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych sprawach.

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Może być wszczęta bez zgody osób zaangażowanych w sytuację przemocy, w tym bez zgody osoby pokrzywdzonej. Jej celem jest zatrzymanie przemocy w rodzinie i uruchomienie zmiany zachowań pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa i przywrócenia godności osobom słabszym, narażonym na skrzywdzenie. Zespół Interdyscyplinarny na rzecz pomocy konkretnej rodzinie ma możliwość tworzenia grup roboczych. W takiej sytuacji Niebieska Karta przekazywana jest grupie roboczej, która składa się z przedstawicieli służb i specjalistów współpracujących z rodziną. W roku 2019 wszczęto 20 procedury „Niebieskiej Karty”.

Liczba wszystkich procedur Niebieskich Kart w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
Liczba wszystkich procedur Niebieskich Kart	23	24	20

9.1.6. Alkoholizm

Problem alkoholizmu w gminie Ożarów z każdym rokiem narasta. W 2019r.z pomocy OPS w Ożarowie korzystało 6 osób, w których wystąpił ten problem. Główne działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklam produktów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw.

Liczba osób korzystających z pomocy OPS w Ożarowie dotkniętych problemem alkoholowym w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
Liczba osób korzystających z pomocy OPS w Ożarowie dotkniętych problemem alkoholowym	6	7	6

W trakcie realizacji „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 w Gminie Ożarów” przyjętego przez Radę Miejską Uchwała Nr IV/17/2019 Rady Miejskiej w Ożarowie z dnia 23 stycznia 2019 roku w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2019 rok

Uchwałą Nr IV/17/2019 z dnia 23 stycznia 2019 roku skupiono się na czterech głównych celach:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

W 2019 r. zaplanowano wydatki na kwotę 165.000,00 zł.

10. Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi kompleksowe narzędzie pomocnicze pozwalające pogłębić ocenę otoczenia planowanego przedsięwzięcia, a także wewnętrznych aspektów warunkujących jego powodzenie. Zastosowanie metody analizy SWOT pozwala na w miarę przejrzyste wyodrębnienie kluczowych czynników mających wpływ na rozwój sfery społecznej. W metodzie tej wykazuje się czynniki wewnętrzne, tj. silne i słabe strony naszej gminy jako badanego podmiotu oraz czynniki zewnętrzne, tj. szanse i zagrożenia tkwiące w otoczeniu gminy. W zasadzie nie można bezpośrednio planować z poziomu władz lokalnych wszystkich kierunków działań w polityce społecznej z uwagi na silny związek tej sfery z polityką centralną państwa, ale uwzględniać należy czynniki stymulujące do rozwiązywania problemów społecznych na jego terenie. Dlatego jako mocną stronę uwzględniono

zainteresowanie naszych władz promowaniem polityki społecznej w skali gminy. Z oczywistych względów analizę ograniczono do wyodrębnienia czynników bezpośrednio związanych ze sferą społeczną.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz planowanych działań.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- mocne strony –wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- słabe strony -wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- szanse –zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- zagrożenia –zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> · wysokie kwalifikacje i doświadczenie pracowników ośrodka, -dobrze usytuowana siedziba OPS -dobrze zdiagnozowane problemy społeczne na poziomie gminy -dobry kontakt pracowników socjalnych z podopiecznymi Ośrodka w ramach prowadzonej pracy socjalnej i przez to dobrze zarysowana skala potrzeb podopiecznych ośrodka; -wsparcie Asystenta Rodziny, - wsparcie Asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, -dobra współpraca i zaangażowanie poszczególnych instytucji pracujących na rzecz rodziny, -Szybka interwencja pracowników socjalnych w sytuacjach kryzysowych -Dobra współpraca z sołtysami, -Efektywne gospodarowanie środkami własnymi na zasiłki celowe lub pomoc w naturze, -Różnorodność form pomocy-poradnictwo prawne i psychologiczne, pedagogiczne, 	<ul style="list-style-type: none"> -dziedziczenie ubóstwa i niezaradności życiowej, -uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, -brak wolontariuszy przygotowanych do pracy z podopiecznymi w szczególności z seniorami oraz niechęć osób starszych do korzystania z ich pomocy, -mała aktywność społeczna oraz wyuczona bezradność osób bezrobotnych -mała mobilność osób bezrobotnych, -słaba pozycja materialna seniorów, -brak dostępności dla osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich do środków komunikacji, -ograniczony dostęp do usług medycznych dzieci i młodzieży (specjalistycznych w szczególności psychiatry), -Brak współpracy z instytucjami pozarządowymi, -Brak mieszkań socjalnych, -Brak ośrodka interwencji kryzysowej -Ubożenie społeczeństwa -Bariery architektoniczne uniemożliwiające pełny udział osób niepełnosprawnych w życiu

<p>logopedyczne, -Współpraca z Świętokrzyskim Bankiem Żywności w Ostrowcu Św., -Organizowanie akcji charytatywnych, -Współpraca z Wspólnotą „Chleb Życie” w Jankowicach, -Dobrze funkcjonujący system dożywiania, -Dobrze funkcjonujące usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych, -Skuteczna i skoordynowana współpraca między jednostkami w zakresie problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie, -Współpraca z wolontariatem, -Aktywizacja społeczno zawodowa bezrobotnych objętych pomocą społeczną, -Funkcjonowanie środowiskowego wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi-ŚDS, -Działalność Punktu Interwencji Kryzysowej, -Dobrze funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy, -dobrze funkcjonujący Dzienny Dom Seniora i Kluby Seniora -Możliwość wykorzystania środków unijnych, -Integracja osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym -współpraca ŚDS z różnymi instytucjami, prezentacja twórczości artystycznej, -Dobrze rozwinięta baza lokalowa instytucji pomocy społecznej.</p>	<p>społecznym, -Istnienie szarej strefy zatrudnienia, -Niedostateczny system opieki nad ludźmi starszymi -Niski prestiż służb pomocy społecznej, -.brak placówek wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo –wychowawczymi, -Słabo rozwinięta ekonomia społeczna(brak CIS, KIS, spółdzielni socjalnych, -.Brak ofert zatrudnienia dla osób niepełnosprawnych, -.Brak całodobowej opieki dla osób wymagających wzmożonej opieki medycznej.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>-możliwość pozyskiwania funduszy ze środków Unii Europejskiej -możliwość budowania zintegrowanego systemu pomocy społecznej przy włączaniu partnerów publicznych i społecznych, -możliwość dokształcania systematycznego dla pracowników socjalnych w ramach EFS, -możliwość realizacji programów unijnych w zakresie aktywnej integracji na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, -pozyskiwanie środków na programy dla osób bezrobotnych przez PUP, -Wszelkonna możliwość wsparcia rodzin będących w trudnej sytuacji; -Rozbudowa infrastruktury socjalnej -Wspieranie działalności wolontariatu, -Promocja gminy zewnętrzna i wewnętrzna zachęcająca do inwestowania w gminie oraz do pobudzania aktywności kreatywności mieszkańców, -Wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej, -Umożliwienie kształcenia i zdobywania kwalifikacji dostosowanych do wymogu rynku pracy, -Rozwój instytucji wspierających.</p>	<p>-słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego, -starzenie się społeczeństwa; -wzrost zapotrzebowania na skierowania do DPS, -roszczeniowa postawa osób objętych pomocą społeczną, -niechęć ludzi do zmiany sytuacji; -brak dostatecznie rozwiniętej infrastruktury pomocy społecznej, -Rozbudowa biurokracji w pomocy społecznej, -Znieczulica społeczna, rozluźnienie więzi rodzinnych, -Wzrost patologii, -Wzrost agresji i przestępczości wśród młodzieży, -Przemoc w rodzinie, -Nieopłacanie składek na ubezpieczenie społeczne przez rolników powodujące brak świadczeń emerytalno-rentowych, -Przerzucanie przez państwo finansowania pomocy społecznej na gminę, -Powiększenie się dysfunkcji rodziny. -Brak środków finansowych na realizację programów pomocowych, -Wypalenie zawodowe pracowników socjalnych, -Wykluczenie społeczne klienta pomocy społecznej -Mała atrakcyjność dochodów z pracy w relacji do świadczeń socjalnych</p>

10. Misja i cele strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Ożarów

11.1. Misja polityki społecznej w Gminie Ożarów

Misja wskazuje naczelny cel polityki społecznej w Gminie Ożarów, wokół którego powinny koncentrować się działania lokalnych instytucji publicznych, środowisk i organizacji społecznych. Misja powinna oddawać aspiracje mieszkańców i stanowić czynnik integracji lokalnej społeczności wokół zasadniczych spraw służących długofalowemu rozwojowi społecznemu gminy. Misja to przesłanie będące podstawą podtrzymywania istniejących i tworzenia nowych, silnych więzi społecznych pomiędzy mieszkańcami gminy oraz ich różnymi reprezentantami. Priorytetem działań gminy jest dążenie do zapewnienia mieszkańcom jak najwyższego poziomu życia i stworzenie im warunków do wszechstronnego rozwoju. Nie można jednak zapomnieć o tych, którzy z różnych przyczyn nie biorą udziału w postępujących procesach rozwoju i awansu. W wyniku prac warsztatowych prowadzonych w grupie powołanych członków zespołu wynika, że:

- w gminie Ożarów należy rozwijać i poszerzać współpracę z organizacjami pozarządowymi,
- wspierać ekonomię społeczną jako narzędzie zmniejszania skali wykluczenia społeczno-zawodowego,
- troszczyć się o ekologię,
- podtrzymywać działalność placówek wsparcia dziennego oraz inicjatyw służących poprawie życia seniorów,
- budować współpracę i koalicję na rzecz współpracy podmiotów zatrudnienia socjalnego z instytucjami/podmiotami realizującymi usługi społeczne

11.2.Cele strategii polityki społecznej w Gminie Ożarów

11.2.1.Cel I: Wsparcie osób i rodzin znajdujących się w stanie ubóstwa oraz realizacja przedsięwzięć zmierzających do redukowania tego zjawiska.

Lp	Działania	Harmonogram realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania
1	Działania polegające na udzielaniu doraźnej i stałej pomocy w formie świadczeń pieniężnych: zasiłki z pomocy społecznej, świadczenia wychowawcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia rodzinne, stypendia, dodatki mieszkaniowe.	2021-2027	OPS, Urząd Miejski	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa
2	Działania polegające na udzielaniu świadczeń niepieniężnych: pomoc rzeczowa, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, refundowanie posiłków dla dzieci i młodzież w przedszkolach i świetlicach szkolnych	2021-2027	OPS, szkoły	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa
3	Tworzenie zamkniętego rynku pracy poprzez: organizowanie robót publicznych, PSU, Programu PAI	2021-2027	OPS, Urząd Miejski, PUP	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa
4	Diagnoza potrzeb lokalnego rynku pracy-potrzeba współpracy z PUP, przedsiębiorcami, instytucjami i organizacjami w tym zakresie	2021-2027	OPS, PUP	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne
5	Zbudowanie oparcia systemu społecznego dla osób i rodzin ubogich poprzez tworzenie oparcia socjalnego, prawnego i psychologicznego (grupy samopomocowe)	2021-2027	OPS, Gmina	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne
6	Nauczenie umiejętnego wykorzystania własnych zasobów poprzez pracę socjalną, doradztwo zawodowe	2021-2027	OPS, PUP	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne
7	Wspieranie inicjatyw służących rozwojowi przedsiębiorczości socjalnej na terenie gminy	2021-2027	OPS, organizacje pozarządowe	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa EFS
8	Współpraca z PUP oraz organizacjami pozarządowymi w celu przeciwdziałania bezrobociu poprzez organizowanie szkoleń	2021-2027	OPS PUP organizacje pozarządowe	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa
9	Propagowanie działań zmierzających do przekwalifikowania się osób pozostających długotrwale bezrobotnymi	2021-2027	OPS, PUP	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa EFS
10	Pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej pozwalających na realizację projektów aktywizujących osoby zagrożone problemem ubóstwa	2021-2027	OPS, urząd Miejski	Liczba osób objętych wsparciem	Działania niefinansowe
11	Pomoc psychologiczna w celu eliminacji negatywnych skutków ubóstwa	2021-2027	OPS	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa EFS

11.2.2.Cel 2: Działania zmierzające do integracji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych

Lp	Działania	Harmonogram realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania
1	Zdiagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych	2021-2027	OPS, Urząd Miejski, ŚDS	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa
2	Podniesienie dostępności usług opiekuńczych dla osób starszych i niepełnosprawnych, których głównym problemem jest samotność i brak opieki ze strony rodziny, poprzez kontynuowanie działalności na terenie Gminy Ożarów domu dziennego pobytu oraz utworzenie centrum opiekuńczo-mieszkalnego, centrum rehabilitacji oraz tworzenie Klubów Seniora	2021-2027	OPS	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne, budżet PFRON, Budżet państwa EFS
3	Aktywizację osób starszych i niepełnosprawnych	2021-2027	OPS, Stowarzyszenie Ożarowska Akademia Seniora, ŚDS	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa EFS
4	Usuwanie barier psychologicznych, społecznych i fizycznych poprzez zapewnienie dostępu do rehabilitacji, pomocy w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny, przestrzeganiu praw osób niepełnosprawnych, zapobieganiu osamotnieniu i izolacji, realizowanie programów w oparciu o środki Unii Europejskiej (kontynuacja działalności Domu dziennego pobytu Senior+ na terenie gminy i ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – ŚDS.	2021-2027	OPS, Urząd Miejski, ŚDS,	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa EFS
5	Większa liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych a tym samym podniesienie aktywności zawodowej niepełnosprawnych	2021-2027	OPS, PUP	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa EFS
6	Rozwój pracy socjalnej i działań na rzecz integracji społecznej osób starszych i niepełnosprawnych	2021-2027	OPS, ŚDS	Liczba osób objętych wsparciem	Działania niefinansowane
7	Wsparcie opiekunów osób starszych i niepełnosprawnych w sprawowanej przez nich opiece	2021-2027	OPS, ŚDS	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa EFS
8	Rozwój i inicjowanie nowych form pomocy w miejscu zamieszkania ułatwienie integracji społeczno-zawodowej osób z potrzebami wsparcia w zakresie mobilności	2021-2027	OPS, Urząd Miejski	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa EFS

9	Opracowanie planu rozwoju usług społecznych	2021-2027	OPS, urząd Miejski	Liczba opracowanych i przyjętych planów	Środki własne Budżet państwa EFS
10	Utworzenie mieszkań chronionych	2021-2027	OPS, Urząd Miejski	Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych	EFS, programy rządowe, środki własne
11	Działania na rzecz osób i rodzin z doświadczeniem zaburzeń psychicznych. Poprawa funkcjonowania w społeczeństwie m.in. poprzez rozwijanie umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego życia. Udzielanie wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego osobom chorym oraz ich rodzinom	2021-2027	OPS, ŚDS	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa
12	Tworzenie wiosek seniora	2021-2027	OPS, Urząd Miejski	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne, budżet państwa, EFS

11.2.3.Cel 3: Wsparcie osób i rodzin dotkniętych problemem bezrobocia

Lp	Działania	Harmonogram realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania
1	Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom, psychologów, pedagogów Poradni Psychologiczno –Pedagogicznej i innych specjalności,	2021-2027	OPS PUP Szkoła, Poradnia PP	Liczba osób objętych wsparciem	Działania niefinansowane
2	zapewnienie poradnictwa specjalistycznego w placówkach wsparcia dziennego i poradni pedagogiczno-psychologicznej	2021-2027	OPS Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa, Budżet powiatu opatowskiego
3	zwiększenie roli asystenta rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej dzieci poprzez : a) zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny, b) pomoc w odzyskaniu dzieci przez rodzinę, c) pomoc w przywracaniu funkcji opiekuńczo -wychowawczych ról w rodzinie, d) współpraca z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodziną	2021-2027	OPS	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa EFS
4	Podjęcie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie poprzez między innymi pracę w zespołach interdyscyplinarnych	2021-2027	OPS, Urząd Miejski szkoła, policja	Liczba podjętych działań	Środki własne Budżet państwa EFS

5	Systematyczne współdziałanie Ośrodka Pomocy Społecznej z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom oraz dofinansowywanie działań naprawczych prowadzonych przez szkoły, w tym dożywiania uczniów	2021-2027	OPS szkoły	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa EFS
6	Organizowanie i rozwój grup wsparcia i grup samopomocowych oraz stworzenie dzieciom i młodzieży alternatywnych metod spędzania wolnego czasu (na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dziennego: świetlica środowiskowa w Ożarowie, świetlica środowiskowa w Wyszmontowie, świetlica środowiskowa w Lasocinie, świetlica środowiskowa w Janowicach, świetlica środowiskowa w Pisarach).	2021-2027	OPS , Urząd Miejski	Liczba prowadzonych grup	Środki własne Budżet państwa EFS

11.2.4. Działania gminy zmierzające do przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Lp	Działania	Harmonogram realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania
1	Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez skuteczne i kompleksowe działanie wszystkich służb, organizacji i instytucji zajmujących się tym problemem (policja, prokuratura, ośrodek pomocy społecznej, szkoły, świetlice).	2021-2027	OPS, Policja, Szkoły, służba zdrowia, organizacje pozarządowe	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa
2	Udzielanie pomocy ofiarom przemocy (pomoc materialna, prawna, psychologiczna, zapewnienie mieszkania, opieki lekarskiej),	2021-2027	OPS, Policja, szkoły, służba zdrowia, organizacje pozarządowe	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa
3	Podjęcie działań wobec sprawców przemocy: -skierowanie na leczenie, -pomoc psychologiczna, -praca socjalna (kontrakt socjalny).	2021-2027	OPS, Policja, szkoły, służba zdrowia, organizacje pozarządowe	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa
4	Prowadzenie działań profilaktycznych szczególnie wśród dzieci i młodzieży po przez: prowadzenie placówek wsparcia dziennego w gminie Ożarów, organizowanie konferencji, spektakli profilaktycznych i innych spotkań poświęconych problematyce przemocy w rodzinie.	2021-2027	OPS, Policja, szkoły, służba zdrowia, organizacje pozarządowe	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa
5	Tworzenie grup samopomocowych - ofiar przemocy	2021-2027	OPS, Policja szkoły, służba zdrowia, organizacje pozarządowe	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa

6	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb i instytucji do udzielania pomocy ofiarom przemocy oraz podejmujących interwencje wobec sprawców poprzez organizowanie szkoleń dla: -policjantów, -lekarzy, -nauczycieli, pedagogów szkolnych, -pracowników socjalnych -pracowników punktów konsultacyjnych i telefonu zaufania, -członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2021-2027	OPS, Policja szkoły, służba zdrowia, organizacje pozarządowe	Liczba przeprowadzonych szkoleń	Środki własne Budżet państwa
7	Szeroko rozumiana działalność informacyjno-edukacyjna o problemie przemocy w rodzinie poprzez media, szkoły, organizowanie konferencji, porad, kampanii, itp.	2021-2027	OPS, Policja szkoły, służba zdrowia, organizacje pozarządowe	Liczba podjętych działań	Środki własne Budżet państwa
8.	Utworzenie mieszkania interwencyjnego	2021-2027	OPS, Urząd Miejski	Liczba osób objętych wsparciem	EFS, programy rządowe, środki własne

11.2.5. Działania gminy zmierzające do rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami

Lp	Działania	Harmonogram realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki osiągnięcia celu	Źródła finansowania
1	Diagnoza potrzeb i problemów związanych z uzależnieniem	2021-2027	GKRPA	Liczba przeprowadzonych diagnoz	Środki własne Budżet państwa
2	Propagowanie wiedzy na temat uzależnień i metod leczenia	2021-2027	GKRPA	Liczba artykułów w prasie, stronach internetowych, liczba materiałów edukacyjnych/informacyjnych	Środki własne Budżet państwa
3	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	2021-2027	OPS Policja GKRPA	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa
4	udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	2021-2027	OPS, GKRPA	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa
5	Egzekwowanie i kontrola zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim na terenie gminy	2021-2027	Straż Miejska, GKRPA	Liczba osób objętych wsparciem	Środki własne Budżet państwa

Zakończenie

Strategia jest to dokumentem o charakterze otwartym, dlatego powinna być modyfikowana i dostosowywana w miarę realizacji kolejnych zamierzeń, bądź zmieniającej się sytuacji. Poprzez propozycje rozwiązań różnych problemów społecznych zawartych w dokumencie, strategia powinna dotrzeć do najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy. Zapisy zawarte w niniejszej strategii

realizowane będą odpowiednio do posiadanych środków własnych oraz pozyskanych środków zewnętrznych. Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi oraz kierunkami działań niezależnie czy są to dokumenty jednoroczne czy wieloletnie.

UZASADNIENIE

Art. 16 b ust.1 i 17 ust.1 ustawy o pomocy społecznej wskazują, że do zadań własnych o charakterze obowiązkowym gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest najważniejszym dokumentem stanowiącym o realizowaniu lokalnej polityce społecznej. Uwzględnia m.in. diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określa cele, zmiany, kierunki niezbędnych działań, sposoby realizacji strategii oraz jej ramy finansowe, wskaźniki realizacji działań.

Strategia stanowi dokument ogólny i otwarty, który ma stanowić podstawę do opracowania kolejnych programów i projektów szczegółowych dotyczących rozwiązywania najważniejszych kwestii społecznych występujących w gminie oraz umożliwić pozyskiwanie przez samorząd środków zewnętrznych, głównie w ramach programów rządowych oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego.